

(המשך מעמוד 43)

הולם בי בחזה, המניקה הולמת בי חזק בחזה" הוא אומר למשמע גנינתו של פסנתרן עיוור. "מדוע הכל בא לי כל כך בקושי? מדוע איני יכול לנגן כמו שאני גושם?"

ההיגיון האנושי המקובל אינו חל עלינו. מורו ומחנכו, פרופסור דאומר, מפיל תפוח מידיו, וקאספר אומר לו: "הנח נא לי תפוחים. הם עייפים ורוצים לישון." המורה מנסה להסביר לו שלתפוח אין נשמה ואינו יכול להיות עייף, וכדוגמה הוא מטיל תפוח ארצה כדי להראות שיעצר במקום שיפול. אבל התפוח ממשיך להתגלגל לתוך העשב. "התפוח התחבא בדשא", קובע קאספר. המורה מנסה להסביר שוב כי אין זה אפי' שרי, והוא משליך תפוח נוסף, "תראה שהוא יפגע ברגלו של הכומר ויעצור", אומר המורה. אבל התפוח מתגלגל, כדלג מעל לרגל וממשיך להתגלגל הלאה. "זה תפוח נבון", מגיב קאספר.

ארוך מדי. מלומד מן העיר בא לבדוק את היכולת של קאספר לחשוב בצורה הגיונית. הוא שואל אותו שאלה: "אתה פוגש בשני איכרים, אחד בא מכפר של שקרנים, השני מכפר של דוברי אמת. מותר לך לשאול רק שאלה אחת כדי לדעת מי בא מאיזה כפר. מה היא השאלה?" קאספר שותק, והמלומד מסביר בידענות רבה: "אם תשאל את זה שבא מכפר דוברי האמת, אם הוא בא משם יענה ב'חוב'. אבל אם תשאל את האיכר מכפר השקרנים אם הוא בא מכפר דוברי האמת, גם הוא יענה בחוב. כי הוא הרי שקרן. לכן השאלה היחידה שבה אפשר לגלות את האמת היא השאלה הבאה שאותה יש לשאול את האיכר: אם היית בא מן הכפר השני, האם היית עונה בשלילה אילו שאלתי אותך אם אתה בא מכפר השקרנים?" קאספר מקשיב ולפתע מודיע: "לי יש שאלה אחרת." "לא ייתכן", טוען

קאספר האוור (ברונוקו) ככלא איש שנפל מכוכל אחו

אכן, כאשר הרופאים עורכים ניתוח שלאחר המוות בגופתו של קאספר ומשי תדלים למצוא הוכחות להיותו אנומלי (כי אם היה נורמלי, הרי שפיוחם שלהם מוטלת בספק). יוצא הנוטריין החזוה, מאושר ומוקסם מעצם העובדה שהכל בא עתה על מקומו בשלום, ההפרעה של ה"סדר הטוב חלפה, ובמקומה יהיה דו"ח מושלם. מאורגן וערוך להפליא. החריג חור' סל, עכשיו לא יהיה אלא הדו"ח.

פשיטת רגל. השוואה אחת שהרגיזה את הרצוג בקשר לסרטו, היתה זו שבין קאספר האוור לילד הפרא של טריפו. "טריפו דיבר על ילד שהיו לו מינהגי זאבים ואשר ניסו להכניס בו מינהגי אדם, ואילו קאספר האוור הוא דף ריק לחלו"טין". והדרך שבה מנסה האנושות למלא דף ריק זה, בסרט של הרצוג, מעמידה כמובן בסימן שאלה גדול את ערכיה של האנושות עצמה.

כי קאספר האוור יכול להיות סמל לכל מה שתמצאו מן הגישה של הסיפורה אנאטי נין שסברה כי הוא התגלמות מתורשת של ישו שנודחה על ידי בני האדם (הרצוג עצמו אינו מסתייג לגמרי מן הגישה הזאת, אם לישוט מן העובדה שהוא מצביע על פצעים דמויי צלקות של מסמרים ב"ידיו וברגליו, אם כי אין הדבר נאמר במפורש) ועד להשקפה שאומרת כי האוור אינו אלא סמל לכל אותם העמים הפרימיטיביים, שהעולם המערבי משחית את ערכיהם היסודיים, על-ידי הקניה בכוח של חוקים ומוסר המקובל עליו חוקים ומוסר שהם במצב של פשיטת רגל לא לשפוט לפי מצבו של עולם מערבי זה.

פשיטת-רגל זו היא הנושא האמיתי של הרצוג. "נפילתו בעולם הזה היתה מכה קשה", אומר קאספר האוור למורה, "הוא מתכוון לא רק למכה שהוא קיבל, אלא גם למכה שקיבל העולם. על קאספר האוור בחייה, התגברו על-ידי היסוד. אבל גיראה שהזכרת עובדת קיומו מסוגלת עדיין להביא אנשים למבוכה. ואולי זה מאסר ההשכל החשוב ביותר של הסרט כולו.

הזה, כי יש לו גם ש"מישנה, הוא "כל אחד לעצמו, ואלהים נגד כולם". מקורו של השם במשפט ששמע הרצוג בסרט מאקונאיה (סרט ברזילאי מפורסם על גור אל אנושות שיוצא לאוור העולם, כשהוא כבר מבוגר, כלומר, לא כליכך שונה מקאספר). הרצוג אף הכניס סצנה בסרט שבה הוסבר השם. קאספר, בשיחה עם כמרים, אומר להם: "כשאני מתבונן סביבי ואני רואה את מצבם של האנשים, יש לי הרגשה שאלהים נוטר להם איבה." ה"סצנה נשרה פשוט משום שהסרט היה ארוך מדי והיה צורך לקצר אותו. אולם ה"משמעות ברורה: באחת הסצנות מזכירים את מיקרי המוות הרבים בסביבה, ב"סצנות אחרות מודגשת שביעות הרצון העצמית העצומה של העולם ההופך חרי"גים למוצגים מוזיאונים פשוט משום ש"אינו מסוגל להתמודד עמם כתופעות אנושיות, ודמותו של הנוטריין העוקב כל הזמן אחרי צעדיו של קאספר ורשם דין וחשבון מפורט מבלי להחמיץ מילה, מצ"ע על רצונו העיקש של העולם לשמור על חוק וסדר מעל ומעבר לכל ערך אנושי.

המלומד, "אבל בכל זאת, נשמע". "אני הייתי שואל אותו אם הוא צפרדע ירוקה", אומר קאספר. "השקרן ישיב שכן, ואז אדע שהוא שקרן." וכאן באה תגובתו של העולם המלומד החכם והנבון, על מוסכמותיו וחוקיו: "זאת שאלה בלתי מתקבלת על הדעת." כך משיב המלומד. "אין לזה שום קשר עם ההיגיון, תפקידו של ההיגיון אינו להבין, אלא להסיק מסקות."

קאספר, שלא חלם מעולם בכילאו, מתחיל לחלום חלומות לקראת סוף חייו. חלום אחד על המונים שמטפסים במעלה הר ערפילי, אל הפסגה שעליה ניצב המוות וממתין להם. והחזון האחרון, זהו סיפור שקאספר חיבר בראשו אבל את סופו אינו יודע, סיפור על שירה במדבר סהרה ש"בראשה מדריך זקן ועיוור שלפי טעם החול מסביר לאנשיו כי ההרים ברקע אינם אלא מיקסם שווא, ועליהם להמשיך צפונה כדי להגיע לעיר הגדולה. אבל מה שיקרה להם שם, בעיר הגדולה, זאת אין קאספר יודע.

מועז דערכים. שם המישנה של הסרט

לבעלי בוטיקים!

הגיעו דגמי חורף 77/78 תוצרת חוף:

SIMON, JUMP, MARY-QUANT, SHELANA, LOUIS-CARING, FRENCH CONNECTION.

"פופלי" בע"מ יבואני אופנה POPLI Ltd. Imports Fashion תל-אביב, רחוב מאפו 25 טלפונים: 231143, 227784, 230334

היי יפה וחלקה ללא כאב שתי שיטות מהפכניות במכון הותיק - עור חלק

השמדת שורש השערה לצמיחת בשיטה אלקטרונית מהחדשות בעולם מומלץ ע"י רופאים.

לפנים וכל חלקי הגוף שיטה חשמלית (גלים קצרים) MIKRODIN שיטה אלקטרונית ללא כאב וסימן DEPILATRON

רק ב- **עור חלק** המכון הותיק והמהימן המשלב שתי שיטות מהפכניות ועילות להרחקת שערות לצמיחת צוות מעולה, דיפלומות בירלאומיות ייעוץ חינם

ת"א - ארלוזורוב 18 טל: 220745 ראש"צ - ביאליק 2 קומה א'

דמקולי KFF קובעים יותר מכל מרכיב אחד, את איכות המטרנח.

מפרטים נוספים: מלופי, פרוזורוב 18 ת.א. טל. 221745

בימי ראשון ורביעי בשעות 10-12 לפנה"צ בסטודיו "וולה" תל-אביב רח' יסוד המעלה 21, (ליד התחנה המרכזית)

ייעוץ מקצועי לבעיות שיער

ניתן ע"י מר אסף קוסטין יועץ מקצועי של חברת "וולה"

היעוץ ללא תשלום!